

Målprogram

Pædagogisk Sektor
2023-2027

Politisk ansvarlig: Kim Henriksen
Redaktion: Birgit Stechmann, Cæcilie Saul
og Lone Kaufmann
Produktion: Grafisk Team/TG

PA_Målprogram_årsmøde 2023_28112023

Pædagogisk Sektors målprogram 2024-2027

Indledning

For Pædagogisk Sektors medlemmer er fremtidens arbejdsliv et fagligt styrket arbejdsliv. Kvaliteten i dagtilbud, fritidstilbud, ældreområdet, skole og på det specialiserede socialområde er ikke god nok til at give alle børn, unge og voksne den pædagogiske støtte, de har brug for, for at trives og udvikle sig bedst muligt. Der er mange faktorer, der har betydning for kvaliteten i pædagogisk arbejde – fx et godt arbejdsfællesskab, hvor viden deles og hvor de ansatte er trygge ved at tale om det der er svært i samarbejdet. Men uddannelse i bred forstand, af det pædagogiske personale er samlet set den faktor, der gør den største forskel, når kvaliteten skal løftes. Uddannelse styrker ikke kun den enkeltes faglige dømmekraft. Samarbejdet med de øvrige kolleger styrkes også, når der er et fælles fagligt fundament i personalegruppen.

Der er kamp om arbejdskraften, og det er en historisk situation, som vi i FOA har pligt til at sørge for kommer vores medlemmer til gode. Der skal ansættes mere pædagogisk personale på alle Pædagogisk Sektors områder. På dagtilbudsområdet, fordi der fødes flere børn og der er krav om minimumsnormeringer i daginstitutioner. På det specialiserede socialområde, fordi der er en stigning i antallet af borgere med særlige behov for hjælp og støtte. På skoleområdet, fordi der ses en øget brug af pædagogisk personale til understøttende undervisning og inklusionsindsatser.

Der er samtidigt færre mennesker i arbejdsstyrken. Så lige nu, er det alle fagområders kamp mod alle. Flere uddannede medarbejdere giver højere faglighed, et bedre samarbejde, større arbejdsglæde og øget tiltro til egen dømmekraft.

Rammerne for vores medlemmers arbejdsliv skal være mere fleksible, end de er i dag. Det kræver, at både medarbejdere og ledere, indstiller sig på, at arbejdsmarkedet er i forandring og peger på flere individuelle aftaler om arbejdstid, kompetenceudvikling m.m. Det vil gøre de pædagogiske områder mere attraktive i kampen for at rekruttere og fastholde medarbejdere. Der skal selvfølgelig stadig være plads til, at FOAs medlemmer kan blive på den samme arbejdsplads eller i samme fag i både 10, 20 og 30 år. Men arbejdsgiverne skal fremover sørge for, at de medarbejdere, som ikke har en pædagogisk uddannelse ved ansættelse, får den i løbet af deres ansættelse.

Fremtidens arbejdsliv skal også være præget af større psykologisk tryghed for alle medarbejdere. Psykologisk tryghed er en forudsætning for, at alle medarbejderne kan indgå i en systematisk lærings- og evalueringskultur, hvor de kan udvikle både deres egen og arbejdspladsen praksis og dermed være med til at sikre det kvalitetsløft, der er behov for på alle sektorens områder.

Daginstitutioner

Pædagogisk Sektor repræsenterer alle faggrupper på daginstitutionsområdet, og vi skal derfor også sørge for at blive hørt i debatten om kvalitet i pædagogisk arbejde både centralt og lokalt. Det kræver, at vi sammen formulerer nogle tydelige visioner for fremtidens pædagogiske arbejde. En fælles vision vil blandt andet indeholde en indsats, der styrker fællesskabet mellem faggrupperne og deres gensidige faglige anerkendelse.

Dér hvor personalet oplever, at formålet med daginstitutioner ikke er pasning, men pædagogiske tilbud, der bidrager til børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, vil der lettere kunne rekrutteres. Det vil også ske dér, hvor der samtidigt har været en indsats for at skabe bedre arbejdsvilkår for personale og ledere, der er lykkedes.

Derfor vil Pædagogisk Sektor arbejde for, at:

- Vi får organiseret flere tillidsrepræsentanter og sat større fokus på tillidsrepræsentantens rolle ude på den enkelte daginstitution.
- Der er de nødvendige kompetencer til stede hos både pædagogmedhjælpere, pædagogiske assistenter, pædagoger, pædagogiske konsulenter og ledere via kompetenceudvikling og uddannelse.
- Der er ansat tilstrækkeligt med personale, så personalet har mulighed for at arbejde i små børnegrupper, hvor de lykkes bedst med at skabe en god tilknytning og relation mellem børn og voksne og børnene imellem.
- Der arbejdes for, at alle faggrupper bliver inddraget i alle pædagogiske processer på arbejdspladsen, får den rette forberedelsestid og at alle pædagogiske medarbejdere betragtes som ligeværdige medskabere af den pædagogiske praksis.
- Der er et godt arbejdsfællesskab, hvor der er sat tid af til forberedelse, og hvor kollegial sparring er en faglighed der understøttes af forvaltningen.
- Arbejdsmiljøet bliver forbedret, så de fysiske og psykiske belastninger af personalet nedbringes.
- Kravene i lovgivningen er klare for alle. Lovgivning om både tilsyn og styrket pædagogisk læreplan tolkes i dag forskelligt, og det har u hensigtsmæssige konsekvenser, for de krav der stilles til vores medlemmers pædagogiske arbejde.

Dagplejen

Antallet af børn, der har brug for en plads i dagtilbud, stiger. Der er brug for dagplejen. FOA skal derfor pege på, hvad der skal til for, at jobbet som dagplejer er tiltrækkende. Når det er svært at rekruttere nye dagplejere, skyldes det ikke jobbet, men vilkårene for arbejdet. Pædagogisk Sektor har i den foregående kongresperiode sat projekt *Fremtidens Dagpleje* i gang, der skal understøtte lokalafdelingernes arbejde med at fremtidssikre dagplejen. Projektet indeholder også konkrete bud på, hvilke opgaver forbundet skal løse i den kommende kongresperiode, hvor projektet fortsætter.

Derfor vil Pædagogisk Sektor arbejde for, at:

- Projekt *Fremtidens Dagplejen* bliver sat i værk lokalt.
- Antallet af børn højest er 4 børn i dagplejen og dagplejere uddannes. Kvalitetsundersøgelsen, der peger på netop dette behov skal bruges til at understøtte arbejdet.
- Arbejds miljøet bliver forbedret, så de fysiske og psykiske belastninger af personalet nedbringes.
- Kravene i lovgivningen er klare for alle. Lovgivning om både tilsyn og styrket pædagogisk læreplan tolkes i dag forskelligt, og det har u hensigtsmæssige konsekvenser, for de krav der stilles til vores medlemmers pædagogiske arbejde.
- Der kommer mere fokus på uddannelsesdækning i dagplejen

Utidssvarende dagtilbud

Pædagogisk Sektor organiserer, som det eneste forbund, alle faggrupper på dagtilbudsområdet 0-5 år. Det giver Pædagogisk Sektor et godt afsæt for at sætte gang i en debat om vores dagtilbuds fremtid.

Dagtilbuddene blev oprettet til pasning, da kvinderne kom på arbejdsmarkedet. I dag, er der i dagtilbudsloven krav om, at dagtilbuddene har et pædagogisk indhold, som skaber trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn, og som tager sit udgangspunkt i børnenes perspektiv og behov. Vi har bare ikke dagtilbud med et godt pædagogisk indhold til alle børn. Nogle dagtilbud er stadig pasningstilbud. Det viste Kvalitetsundersøgelsen af dagtilbud 0-2 år.

Tiden er inde til et opgør med en organisering af børns liv i dagtilbud, som ikke svarer til børnenes behov.

De sidste mange år har vores fokus været på normeringer, dagtilbuddenes ledelse og størrelse, kvaliteten i det pædagogiske arbejde og personalets uddannelse. Vi har haft mindre fokus på selve organiseringen af dagtilbuddene set ud fra børnenes perspektiv.

Derfor vil Pædagogisk Sektor arbejde for, at:

- Fællesskabet mellem sektorens faggrupper styrkes og bruges til at pege på, hvad der skal til for at skabe tidssvarende dagtilbud.
- Sætte gang i en debat med eksterne aktører om organiseringen af arbejdet i vores dagtilbud.
- PPR skal spille en langt større rolle, end tilfældet er i dag. Børn skal ikke parkeres i en venteposition, der også efterlader det pædagogiske personale i en urimelig situation, hvor de mangler rådgivning i forhold til at skabe bedre trivsel for barnet.
- Sikre at personalet er i en konstant faglig udvikling. Det kræver løbende kompetenceudvikling, og at de pædagogiske konsulenter i daginstitutionerne og dagplejepædagogerne i dagplejen har tid nok til reelt at bidrage til, at den nyeste viden kommer børnene til gavn.

- Styrke den faglig ledelse af dagtilbuddene, så der ikke er uens kvalitet i det pædagogiske arbejde på to forskellige stuer i samme daginstitution eller i samme dagplejegruppe.

Børn i udsatte positioner

Inklusion er en central politisk målsætning på tværs af dagtilbud, fritidstilbud og skole. På skoleområdet visiteres flere og flere børn til specialundervisning uden for alment skolen, flere og flere børn henvises til PPR og videre til udredning ved Børne- og Ungdomspsykiatrien og modtager én eller flere diagnoser. Der mangler specialpædagogiske kompetencer og organiseringer i dagtilbud og i alment skolen, der også tager højde for, at børn med samme diagnose kan have forskellige behov for støtte.

Kvalitetsundersøgelsen af dagtilbud 0-2 år har vist os, at kvaliteten meget langt fra er god nok. Kun 1 ud af 10 dagtilbud 0-2 år har god nok kvalitet til at kunne gøre en positiv forskel for et barn i en udsat position.

I 2024 foretages tilsvarende målinger af kvaliteten i dagtilbud 3-5 år, og vi skal desværre nok ikke regne med, at kvaliteten er meget højere der. Pædagogiske medarbejdere i dagtilbud 0-2 år ønsker ikke at levere lav kvalitet, de ønsker at gøre en positiv forskel for alle børn.

Med 10-års planen for psykiatrien skal der opbygges lettilgængelige tilbud i kommunerne til børn og unge i psykisk mistrivsel og med symptomer på psykisk lidelse.

Derfor vil Pædagogisk Sektor:

- Argumentere for at opkvalificering. Uddannelse og bedre vilkår for det pædagogiske arbejde er nøglen til at løfte kvaliteten og børnenes trivsel i både dagtilbuddene, fritidstilbuddene og skoleområdet. Herunder er der særligt et behov for opkvalificering af alle medarbejders viden om specialpædagogik både almen- og specialområdet – også de medarbejdere, der kun er på områderne i kort tid.
- Fortsat arbejde på, at de mange kommuner der i dag ikke lever op til lovens krav om støtte til alle børn i dagtilbud, der har brug for den, får hjælp til arbejdet. Derudover bør udviklingen monitoreres af Staten.
- Sikre at børn og unge med særlige behov får den rette mængde hjælp og støtte i det skoletilbud, der er bedst for det enkelte barn. Beslutningen om, hvilket skoletilbud et barn med særlige behov skal have, skal bero på en faglig vurdering af, hvilket skoletilbud, der bedst vil kunne sikre barnets trivsel, faglige udvikling og dannelse.
- Følge og påvirke implementeringen af lettilgængelige kommunale indsatser til børn og unge i psykisk mistrivsel og med symptomer på psykisk lidelse, som ligger i aftalen om 10-årsplan for psykiatrien.

Skoleområdet

Pædagogisk Sektors faggrupper udgør i dag mindst halvdelen¹ af det pædagogiske personale i folkeskolen. Her indgår de i flerfagligt samarbejde med lærerne med opgaver inden for inklusion og understøttende undervisning, bl.a. i støttetimer, to-voksenundervisning og mellemformer, som fletter tilbud til børn med særlige behov sammen med folkeskolen. Sektorens faggrupper udgør også en væsentlig del af personalet på landets specialskoler. Udviklingen på skoleområdet peger i retning af endnu mere tværfagligt samarbejde mellem lærere og pædagogisk personale i folkeskolen.

Derfor vil Pædagogisk Sektor arbejde for, at:

- Fællesskabet i Pædagogisk Sektor skal udarbejde politiske visioner for skoleområdet, og bidrage til den fortsatte udvikling af flerfagligt samarbejde mellem lærere og pædagogisk personale. Sektoren skal fortsætte arbejdet for FOAs berettigelse til en plads og indflydelse i partssamarbejde *Sammen om skolen*.
- Synliggøre alle pædagogiske faggruppers vigtige arbejde på skoleområdet – både folkeskoler og specialskoler.
- Organisere flere medlemmer på skoleområdet samt øge FOAs TR-dækning på skoleområdet – både folkeskoler og specialskoler.
- Forbedre rammerne for arbejdet for sektorens medlemmer på skoleområdet, herunder arbejde for at de ansættes på flere timer og i fastansættelser frem for timelønsansættelser. Hertil kommer, at der ikke er et normeringsloft i skolefritidsordningerne. Ligeledes er det problematisk, at i de kommuner, hvor man opererer med forskellige variationer over temaet "før-SFO", altså tidligere start i SFO, omfattes de berørte børn i mange tilfælde af en ringere personalenormering, på trods af at de burde være omfattet af bestemmelserne i lov om minimumsnormeringer.

Fritidspædagogikken

Det har stor indflydelse på børns trivsel, at der findes gode fritidspædagogiske tilbud til alle børn i landets kommuner. Fritidspædagogikken har imidlertid igennem en årrække været hårdt ramt. Skolereformen betød en reducere i åbningstiden, som medførte dårlige beskæftigelsesmuligheder. Samtidig har et manglende loft i lovgivningen over forældrebetalingen betydet, at den er steget uden at kvaliteten er steget. Fritidstilbuddene har tværtimod været udsat for besparelser i kommunerne.

Derfor vil FOA arbejde for, at:

- Fællesskabet i Pædagogisk Sektor udarbejder politiske visioner for fritidspædagogikken.

¹ Tal fra KRL, maj 2023. Opgjort som månedslønnet og timelønnet pædagogisk personale på konto folkeskole målt som antal personer. Hertil skal lægges LFS' andel af pædagoger i folkeskolen samt det pædagogiske personale, der er ansat i skolefritidsordningen, men også har timer i skolen.

- Sikre at børn, der indskrives i før-SFO er omfattet af bestemmelserne i Lov om minimumsnormeringer.
- Bidrage til en revitalisering af fritidspædagogikken til gavn for alle børn i partsamarbejdet *Sammen om Fritiden* KL, BKF, BUPL, ministeriet m.fl.
- Flere tillidsrepræsentanter på området, der kan være med til at øge medlemsorganisering og sikre at medlemmerne kender Pædagogisk Sektors arbejde for en revitalisering af fritidspædagogikken.
- Forbedre arbejdsvilkår og arbejdsmiljø for de ansatte i fritidstilbud.
- Sikre kompetenceudvikling til alle ansatte i fritidstilbud.

Bemandede legepladser

Pædagogisk Sektor nedsætter i den kommende kongresperiode en arbejdsgruppe, der skal komme med anbefalinger til sektoren om, hvordan den kan arbejde med en udbredelse af bemandede legepladser til flere kommuner. Det vil være de to lokalafdelinger, der i dag har bemandede legepladser, der vil have ansvaret for at drive arbejdsgruppen.

Formålet med arbejdsgruppen er, at Pædagogisk Sektor får:

- Et udspil, der taler for bemandede legepladser som en rigtigt god investering for alle kommuner.
- En fortælling om, hvordan pædagogik i byrummet kan støtte børn, som ikke er en del af fritidstilbuddene. Fortællingen om, at bemandede legepladser skal bringes videre på både nationalt og lokalt plan.

Det specialiserede socialområde

På det specialiserede socialområde stiger antallet af børn, unge og voksne, der har behov for hjælp og støtte. Samtidig bliver borgernes behov mere komplekse og sammensatte. Der er derfor et stort behov for uddannet pædagogisk personale til området, der kan tilpasse den pædagogiske indsats til den enkelte borgers behov og individuelle præferencer. Der er et nationalt politisk fokus på at forbedre kvaliteten af indsatserne på det specialiserede socialområde. Socialministeren har derfor i 2023 igangsat partssamarbejdet *Sammen om handicap*, hvor FOA deltager. Og det forventes, at der indføres en specialeplan på den højt specialiserede del af det specialiserede socialområde.

Derfor vil Pædagogisk Sektor arbejde for, at:

- Sikre at FOAs strategi på det specialiserede socialområde² bliver til politisk forandring af området, bl.a. gennem arbejdet i "Sammen om handicap".

² <https://www.foa.dk/temaer/det-specialiserede-socialomraade>

- Øge andelen af uddannet pædagogisk personale på det specialiserede socialområde og sikre, at de nødvendige kompetencer er til stede hos alle medarbejdere. Flere omsorgs- og pædagogmedhjælpere skal have mulighed for at tage en pædagogisk uddannelse.
- Nedbringe antallet af timelønnede og tilkaldvikarer, så der opnås bedre balance mellem fastansatte og timelønnede. Samt sikre mere fleksibilitet i ansættelsen for fastansatte, så det ikke forudsætter en timelønsansættelse at have et fleksibelt arbejdsliv. Alle medarbejdere på området skal desuden tilbydes fuldtid fremfor deltid. Alt dette vil kunne bidrage til fastholdelse af medarbejdere.
- Forbedre arbejdsmiljøet, så de fysiske og psykiske belastninger af personalet nedbringes. Det kan nedbringe sygefraværet og behov for at tilkaldvikarer ved akutsygdom. Det vil også forbedre mulighederne for at fastholde og rekruttere fagligt dygtige medarbejdere til området.
- Sikre et godt arbejdsfællesskab på tværs af de pædagogiske faggrupper og mellem de pædagogiske social- og sundhedsfaglige medarbejdere, hvor der er sat tid af til faglig udvikling og kollegial sparring - både i det pædagogiske arbejde og i det flerfaglige samarbejde mellem faggrupperne.
- Fortsætte arbejdet med at øge medlemsorganisering og TR-dækningen på området, så FOAs forhandlingsposition forbedres. Og samtidig arbejde for, at der vælges flere arbejdsmiljørepræsentanter, og at de understøttes i deres vigtige arbejde med at sikre et sikkert arbejdsmiljø.

Uddannelse og kompetenceudvikling

Fremtidens faglighed vil stille flere krav til det enkelte medlem, derfor vil Pædagogisk Sektor forsat arbejde målrettet for at påvirke udviklingen af uddannelserne på de pædagogiske fagområder. Medlemmernes kompetencer skal forsat være i overensstemmelse med de kvalifikationer, der i fremtiden forventes af pædagogiske medarbejdere.

Uddannelsesdækning af det pædagogiske område – med pædagogiske assistenter og pædagoger vil i den kommende periode være en højt prioriteret opgave for Pædagogisk Sektor.

Pædagogisk assistentindsatsen har i indeværende periode 2019-2023 været afgørende for den positive udvikling på den pædagogisk assistentuddannelse. Efterspørgslen på flere pædagogiske assistenter overstiger nu beviseligt udbuddet på landsplan.

Derfor vil Pædagogisk Sektor arbejde for, at:

- Endnu flere medlemmer får muligheden for at gennemføre en uddannelse til pædagogisk assistent eller pædagog.
- Stadig arbejde for at styrke alle pædagogiske uddannelser, så det faglige grundniveau højnes. Særligt med fokus på praktiske og musiske/kreative kompetencer.

- Udbrede kendskabet til de gode resultater i evalueringen af den pædagogisk assistent uddannelse og resultatet af andre undersøgelser, der punkterer myter om værdien af de pædagogiske assistenters arbejde.
- Den pædagogiske assistentuddannelse revideres, så der tilføjes nye kompetenceområder og -mål, som relaterer sig til det specialiserede socialområde og specialpædagogik.
- Revidering af pædagoguddannelsen bidrager til øget kvalitet i det pædagogiske arbejde, herunder også mere viden om specialpædagogik.
- Hæve dimensioneringen af antallet af elever på den pædagogiske assistentuddannelse for at sikre, at vi som samfund har tilstrækkeligt uddannet pædagogiske personale til alle pædagogiske områder.
- At rammerne for oplæringsvejledere forbedres, så vi sikrer, at der er kvalificerede oplæringsvejledere, der selv er uddannet pædagogiske assistenter.

Formandsgruppen

Pædagogisk Sektor vil i kommende periode arbejde med sparring til formandsgruppen og dermed understøtte den enkelte politisk valgte i afdelingen i forhold til de sektorpolitiske strategier.

Pædagogisk Sektor ser det som alt afgørende, at formandsgruppen står stærkt i forhandlingspositionen lokalt.

Derfor vil Pædagogisk Sektor:

- Afholde virtuelle sparrings-/udviklingsmøder og læreringsforløb, der kan styrke formandsgruppen.
- Styrke det regionale samarbejde sammen med formandsgruppen i Pædagogisk Sektor og dermed være med til at understøtte sektorpolitikken lokalt.
- Arbejde videre med at udvikle centrale tiltag i forhold til sektorformandsgruppens kompetencer. Pædagogisk Sektor oplever ligesom de øvrige sektorer i FOA-forbund en udskiftning blandt de lokale sektorformænd/sektoansvarlige.

Pædagogisk Sektor

Oplæg til målprogram - Kongres 2023 – Kongrestema-opdelt

Fremtidens arbejdsliv

Fremtidens arbejdsliv er for pædagogisk Sektors medlemmer et faglært arbejdsliv

Kvaliteten i dagtilbud, fritidstilbud, skole og på det specialiserede socialområde er ikke god nok til at give alle børn, unge og voksne den pædagogiske støtte, de har brug for, for at trives og udvikle sig bedst muligt. Der er mange faktorer, der har betydning for kvaliteten i pædagogisk arbejde. Uddannelse af det pædagogiske personale er samlet set den faktor, der gør den største forskel, når kvaliteten skal løftes til gavn for det enkelte barn og borgeren med behov for særlig støtte og til gavn for den enkelte medarbejder, der bringer sin faglighed i spil. Uddannelse styrker ikke kun den enkeltes faglige dømmekraft, men også samarbejdet med de øvrige kolleger, da uddannelse giver et fælles fagligt fundament i personalegruppen.

Der er kamp om arbejdskraften, og det er en historisk situation, som vi i FOA arbejder for, kommer vores medlemmer til gode. Der skal ansættes mere pædagogisk personale, fordi der fødes flere børn, samtidig med, at der både på almen- og det specialiserede socialområde er en stigning i antallet af børn, unge og voksne med behov for særlig støtte. Der er samtidigt færre mennesker i arbejdsstyrken. Jo flere uddannede pædagogiske medarbejdere, jo højere faglighed, jo større tiltro til egen faglig dømmekraft, jo bedre arbejdsmiljø og større arbejdsglæde og dermed de bedste betingelser for at fastholde og rekruttere medarbejdere til de pædagogiske områder.

Rammerne for fremtidens arbejdsliv skal være mere fleksible

Et mere fleksibelt arbejdsliv kræver, at både medarbejdere og ledere indstiller sig på, at arbejdsmarkedet er i forandring, og at flere peger på individuelle aftaler om arbejdstid, kompetenceudvikling m.m. En dagplejer er måske kun ansat i fx 5 år, og ønsker så at lave noget andet. Det er ikke nødvendigvis fordi, der er noget galt med jobbet som dagplejer, men fordi nye generationer på arbejdsmarkedet måske ikke ønsker livstidsansættelser. For de mange timelønnede på det specialiserede socialområde er fleksibiliteten en væsentlig årsag til at vælge en timelønsansættelse i stedet for en fastansættelse. Hvis vi kan give fastansatte bedre mulighed for fleksibilitet, kan det være en medvirkende faktor til at nedbringe antallet af timelønnede på det specialiserede socialområde. Det vil samtidig gøre fleksibilitet til et personalegode for alle ansatte, ikke kun for de timelønnede.

FOA skal fortsætte med at arbejde for, at fremtidens arbejdsliv bliver mere fleksibelt, så det kan tilpasses den enkelte medarbejder. Det vil gøre de pædagogiske områder mere attraktive i kampen for at rekruttere og fastholde medarbejdere.

Der skal selvfølgelig stadig være plads til, at medarbejderne kan blive på den samme arbejdsplads eller i samme fag i både 10, 20 og 30 år, men det skal ikke længere være muligt at være ufaglært efter mange år på det pædagogiske område.

Fremtidens arbejdsliv skal være præget af større psykologisk tryghed for alle medlemmer

Psykologisk tryghed er en forudsætning for, at alle medarbejderne kan indgå i en systematisk lærings- og evalueringskultur, hvor de kan udvikle både deres egen og arbejdspladsen praksis. For det kræver psykologisk tryghed at turde åbne op og tale om egen og andres pædagogiske praksis – både det, der virker, og det, der ikke virker. Det kræver også en arbejdspladskultur med fokus på arbejdsfællesskaber, hvor alle medarbejdere uanset uddannelsesniveau deltager i udviklingen af kvaliteten af den pædagogiske praksis.

Mål for handlinger:

- FOA skal presse på, for at få det politiske niveau til at prioritere børnene, de unge og borgere med særlige behov for støtte. Vi skal opnå bedre arbejdsvilkår ved at arbejde for at forbedre de organisatoriske og politiske rammer for de områder vores medlemmer arbejder på, herunder normering, økonomi og den fornødne tid til faglig refleksion, læring og udvikling.
- FOA skal fortsat arbejde for en øget uddannelsesdækning på de pædagogiske arbejdsområder og argumentere for vores medlemmers uddannelse. Fordi de kun kan blive endnu dygtigere, end de var i forvejen, og fordi faglærte medlemmer har lavere risiko for at falde ud af arbejdsmarkedet. Uddannelsesindsatsen skal gå på to ben: Flere skal gå fra ufaglært til faglært, og flere faglærte skal have mulighed for at tage relevant efter- og videreuddannelse.
- FOA skal fortsat arbejde for at hæve dimensioneringen af antallet af elever på den pædagogiske assistentuddannelse for at sikre, at vi som samfund har tilstrækkeligt uddannet pædagogiske personale til alle pædagogiske områder.
- FOA skal bidrage til en forståelse af, at pædagogisk arbejde ikke nødvendigvis er livstidsansættelser. Og at dét, at medarbejderne ikke nødvendigvis bliver på det samme pædagogiske område hele arbejdslivet, ikke skal være et argument for, at de ikke skal have tilbudt en pædagogisk uddannelse og kompetenceudvikling.
- FOA skal arbejde for, at alle medarbejdere på de pædagogiske områder får en grundlæggende viden om pædagogik – også dem, der kun er på området i kort tid. Og vi skal arbejde for, at alle medarbejdere, der arbejder på området i en længere periode, får en pædagogisk uddannelse samt løbende kompetenceudvikling.
- FOA skal arbejde for at rammerne på fremtidens arbejdsmarked bliver mere fleksible for den enkelte. Så vi kan rekruttere og fastholde pædagogiske medarbejdere, og så vi sikrer, at fleksibilitet også er en mulighed for fastansatte og ikke kun for timelønsansatte.
- FOA skal arbejde for at fremtidens arbejdsliv er præget af psykologisk tryghed for alle medarbejdere, da det bidrager til medarbejdernes faglige udvikling og udviklingen af kvaliteten af den pædagogiske praksis.

Fremtidens velfærd

Fremtidens dagtilbud

Pædagogisk Sektor organiserer, som det eneste forbund, alle faggrupper på dagtilbudsområdet 0-5 år. Det giver FOA et godt afsæt for at sætte gang i en debat om vores dagtilbuds fremtid. Dagtilbuddene blev oprettet til pasning, da kvinderne kom på arbejdsmarkedet. I dag er der i dagtilbudsloven krav om, at dagtilbuddene har et pædagogisk indhold, som skaber trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn, og som tager sit udgangspunkt i børnenes perspektiv og behov. Vi har bare ikke dagtilbud med et godt pædagogisk indhold til alle børn i Danmark. Nogle dagtilbud er stadig pasningstilbud. Det viste Kvalitetsundersøgelsen af dagtilbud 0-2 år. Vi ved fra andre danske undersøgelser, at spredningen i kvaliteten er meget stor – både dagtilbuddene imellem og fra den ene stue til den anden i samme daginstitution. Men at den samlede kvalitet er så rystende lav, kommer bag på de fleste.

I dagtilbuddet dannes fundamentet for børns trivsel, læring, udvikling og dannelse for resten af livet. Børn, der oplever at være en del af et fællesskab, hvor de er trygge og oplever sig set, hørt og udfordret på et passende niveau, vil møde mennesker med tillid og være i stand til at indgå i nye fællesskaber.

Tiden er inde til et opgør med en organisering af børns liv i dagtilbud, som ikke svarer til børnenes behov. De sidste mange år har vores fokus været på normeringer, dagtilbuddenes ledelse og størrelse, kvaliteten i det pædagogiske arbejde og personalets uddannelse. Vi har haft mindre fokus på selve organiseringen af dagtilbuddene set ud fra børnenes perspektiv. Men vi ved, at organisering i små børnegrupper i dagtilbud giver bedre betingelser for høj kvalitet i det pædagogiske arbejde. Særligt relationerne bliver styrket, når børnene er samlet i mindre grupper. Mindre grupper giver bedre voksen-barn-kontakt og mere sensitive og opmærksomme voksne, der tilbyder flere aktiviteter indenfor barnets nærmeste udviklingszone. Vi ved, at gode fysiske omgivelser inspirerer til leg og bevægelse, og vi ved, at det er i legen, at læringsmiljøet er rigt og læringen lystbetonet. Og vi ved, at børn har brug for voksne, der hjælper dem til at indgå i relationer til andre, og at det kun er muligt, hvis der er tilstrækkeligt med personale, som ved, hvordan de kan støtte børnene, og som er sammen med børnene hele dagen.

Mange unge mistrives i dag, også blandt de unge, der ikke har særlige støttebehov. En del af den mistrivsel kan vi forebygge i gode dagtilbud og skoler. For mistrivsel har ofte oprindelse i den tidlige barndom, og den følger med i ungdom og voksenliv. De første nationale målinger af kvaliteten i dagtilbud 0-2 år fra efteråret 2022 har dog vist os, at kvaliteten langt fra er god nok. Kun 1 ud af 10 dagtilbud 0-2 år har god nok kvalitet til at kunne gøre en positiv forskel for et barn i en udsat position. I nogle tilbud er kvaliteten så lav, at den i værste fald forringer børns trivsel – her bliver børn råbt ad, trukket i armen og ignoreret, når de har brug for en voksen. Der, hvor kvaliteten er dårlig, er børn og voksne ikke sammen om meget andet end bleskift, måltider og putning.

Pædagogiske medarbejdere i dagtilbud ønsker ikke at levere lav kvalitet, de ønsker at gøre en positiv forskel for alle børn. Derfor skal tilsynet også styrkes, så det lever op til den nye lov om tilsyn i dagtilbud. Der skal føres tilsyn med, at kvaliteten af det pædagogiske arbejde flugter med indholdet i det pædagogiske grundlag i den styrkede pædagogiske læreplan. Det skal på baggrund af observationer og data føres i dialog

med lederen og medarbejderne i dagtilbuddet. Uvildighed i tilsynet skal bidrage til et klarere billede af kvaliteten.

PPR skal spille en langt større rolle, end tilfældet er i dag. Børn skal ikke parkeres i en venteposition, indtil der er tid til at foretage de nødvendige justeringer i barnets omgivelser, så det kan trives bedre. Det efterlader også det pædagogiske personale i en urimelig situation, hvor de mangler rådgivning i forhold til at skabe bedre trivsel for barnet. Personalet skal i fremtidens dagtilbud også være i en konstant faglig udvikling. Det kræver løbende kompetenceudvikling, og at de pædagogiske konsulenter i daginstitutionerne og dagplejepædagogerne i dagplejen har tid nok til reelt at bidrage til, at den nyeste viden kommer børnene til gavn.

Fremtidens dagpleje

I fremtidens dagpleje er der højst 4 børn i dagplejen, dagplejeren er pædagogisk uddannet og har et tæt samarbejde med flere dagplejepædagoger og andre fagpersoner. Både dagplejere, dagplejepædagoger og dagplejelederes faglighed udvikles kontinuerligt. Børn med særlige behov får den ekstra støtte, de har brug for, og dagplejere har færre børn, når børnene har særlige behov og har brug for ekstra støtte. Der er et godt kollegialt udviklingsrum, hvor der er sat tid af til faglig udvikling i form af tid uden børn, og hvor kollegial sparring er en faglighed, der understøttes af forvaltningen. Der er introforløb og mentorordning, så ingen starter op med 4 børn og uden introduktion til livet som dagplejer. Børnegruppen er sammensat, så der er en god balance imellem antallet af helt små og større børn. Der er økonomi til at den enkelte dagplejer kan etablere de fysiske omgivelser inde og ude, der understøtter arbejdet med børns udvikling og trivsel.

Fremtidens specialiserede socialområde

For at sikre kvalitet og ordentlige arbejdsvilkår på det specialiserede socialområde skal de organisatoriske rammer på området forbedres. FOA skal arbejde for, at borgerne visiteres til rette tilbud og rette mængde hjælp og støtte. Og at der er de rette tilbud med de rette faglige kompetencer til bedst muligt at tilgodese borgerens behov. FOAs medlemsundersøgelse fra 2021 viste, at 84 % af medlemmerne tager imod borgere på deres arbejdsplads, som arbejdspladsen ikke er rustet til at håndtere. Den andel skal FOA arbejde for at nedbringe til gavn for borgerne, men også til gavn for arbejdsmiljøet for FOA-medlemmerne på området.

En central forudsætning for, at borgerne i fremtiden visiteres til de rette tilbud og den rette mængde støtte er, at der er tilstrækkelig økonomi til det, og at de økonomiske incitamenter ikke spænder ben for den faglige vurdering af borgerens behov. FOA skal arbejde for, at økonomien følger med, når antallet af borgere med behov for hjælp og støtte på det specialiserede socialområde stiger. Udover demografiregulering er der også behov for at se på, hvordan økonomien tilpasses en udvikling, hvor borgernes behov bliver stadig mere komplekse, og deres støttebehov stiger. Det kan fx være ved at forbedre de centrale refusionsordninger, så staten i højere grad kompenserer kommunerne. Et tredje forhold, der kræver forbedret økonomi til området, er et ønske fra både politikere, borgere, pårørende og medarbejdere om, at kvaliteten på området forbedres og løbende tilpasses nyeste viden og metoder. Så vi

sikrer, borgerne bedst muligt kompenseres for deres fysiske og kognitive funktionsnedsættelser, og dermed får de bedste muligheder for at leve et værdigt og indholdsrigt liv.

Der er behov for specialisering i stedet for afspecialisering på det specialiserede socialområde. Det kræver en mere ensartet målgruppe på det enkelte tilbud. Med mere ensartede målgrupper i de enkelte tilbud kan medarbejderne i højere grad bruge deres faglige kompetencer og viden i arbejdet med borgerne. Tilbud med mere ensartede målgrupper har også de bedste forudsætninger for at borgerne får et fællesskab med hinanden, der er med til at skabe trykke og udviklende rammer, der mindsker risikoen for vold og trusler. Og med tilbud med mere ensartede målgrupper har borgerne også bedre forudsætninger for at danne venskaber og relationer, der forebygger ensomhed. Ikke alle kommuner vil have borgergrundlag til at have tilbud til egne borgere i specialiserede tilbud. Der vil derfor i højere grad være brug for, at kommunerne køber pladser, der tager udgangspunkt i borgernes behov, også selvom det er et tilbud uden for egen kommunegrænse. En central regulering vil være med til at sikre, at der er et tilstrækkeligt antal specialiserede pladser.

Andelen af timelønnede på det specialiserede socialområde skal nedbringes. En rapport fra VIVE fra 2023 viste, at 42 procent af omsorgs- og pædagogmedhjælpere samt pædagogiske assistenter på de kommunale institutioner er timelønsansatte. Det samme gælder 36 procent på de tilsvarende regionale institutioner. Den høje andel skyldes ifølge VIVEs kortlægning bl.a. rekrutteringsudfordringer på området fravær blandt det faste personale ved sygdom, ferie og uddannelse samt, at institutionerne har aktivitetsbudgetter, der hurtigt skal kunne tilpasses ændringer i antallet af borgere modsat driftsbudgetter. Manglende økonomi gør også, at der ikke kan udbetales løn til faste medarbejdere, der tager ekstra vagter for at dække huller i vagtplanen, de kan kun få timerne som afspadsering, der igen skaber nye huller i vagtplanen.

Timelønsansættelse har konsekvenser for de timelønnede, der ikke har sikkerhed i ansættelsen. Men VIVEs afdækning viser også, at det har konsekvenser for borgerne og de faste medarbejdere. Der er stor risiko for sårbare situationer, fordi de timelønnede ikke nødvendigvis kender arbejdspladsens indretning og rutiner, beboerne og ikke altid har de tilstrækkelige faglige kompetencer til at arbejde med målgruppen. De fastansatte belastes, når der er timelønnede fordi de faste medarbejdere oplever at have et større ansvar og der er risiko for, at det pædagogiske udviklingsarbejde går i stå, hvis personalegruppen består af mange timelønnede. Det er derfor centralt for FOA, at balancen mellem timelønnet og fastpersonale ikke tipper, så det ikke bliver uforsvarligt over for borgerne og en for stor belastning for det faste personale. Da rekrutteringsudfordringer og sygefravær er to væsentlige årsager til det høje antal timelønnede, er det centralt, at arbejdsmiljøet forbedres, så sygefravær og fysiske og psykiske belastninger nedbringes. Det kan også være med til at forbedre mulighederne for at rekruttere medarbejdere til området.

FOA organiserer både pædagogisk- og social- og sundhedsfagligt personale, og fremtiden på det specialiserede socialområde er også præget af flerfaglighed. Der tættere samarbejde mellem Pædagogisk Sektor og Social- og Sundhedssektoren skal fortsætte.

Der er også en sammenhæng imellem indsatserne på det specialiserede socialområde og psykiatrien, det ses fremgår også i 10-årsplan for psykiatrien. Der skal bl.a. opbygges lettilgængelige kommunale indsatser til børn og unge i psykisk mistrivsel og med symptomer på psykisk lidelse. Derfor skal der være et tæt samarbejde mellem FOAs Pædagogisk Sektor og Social- og Sundhedssektoren om implementeringen af psykiatriplanen.

Mål for handlinger

- Dagtilbudsstrategi: FOA skal arbejde på at påvirke lovgivningen på dagtilbudsområdet, så den i højere grad skaber kvalitet i det pædagogiske arbejde.
- FOAs vil invitere andre aktører på børneområdet til at drøfte, hvordan vi kan skabe tidssvarende dagtilbud. Det vil kræve samtaler med både medlemmer, forskere og politikere. Debatten skal på sigt føre til en ændring af utidssvarende dagtilbud – til tidssvarende dagtilbud, der tager udgangspunkt i børnenes behov.
- FOA vil synliggøre, at pædagogisk tilsyn og sparring kræver mere tid, end kommunerne sætter af i dag. Tilsynet skal have en reel mulighed for at bidrage til øget faglig refleksion og kvalitet for børn i dagtilbud. Sektoren skal i tæt dialog med dagplejepædagoger og pædagogiske konsulenter følge implementeringen af den nye lovgivning.
- FOA skal både centralt og lokalt sikre, at dagplejen er et anerkendt dagtilbud. I den indsats skal det særlige ved det hjemlige miljø og mødet med dagplejerens familie fremhæves. Dertil kommer, at dagplejen skal være en reel valgmulighed for forældrene. Også dette kræver en central og lokal indsats. Derfor fortsætter arbejdet med fremtidens dagpleje også i næste kongresperiode.
- Antallet af børn, der har brug for en plads i dagtilbud, stiger. Der er brug for dagplejen, og FOA skal derfor både centralt og lokalt pege på, hvad der skal til for, at jobbet som dagplejer er tiltrækkende. Når det er svært at rekruttere nye dagplejere, skyldes det ikke jobbet, men vilkårene for arbejdet.
- Sikre at FOAs strategi på det specialiserede socialområde³ bliver til politisk forandring af området, bl.a. gennem arbejdet i "Sammen om handicap".
- FOA skal arbejde for, at antallet af timelønnede på det specialiserede socialområde nedbringes, så der opnås en bedre balance mellem fastansatte og timelønnede. Dette kan omfatte tiltag for at forbedre arbejdsmiljøet og reducere sygefravær samt sikre at økonomi- og budgetmodeller ikke gør det nødvendigt at anvende timelønnede.

³ <https://www.foa.dk/temaer/det-specialiserede-socialomraade>

Fremtidens faglighed

Der er behov for uddannet pædagogisk personale med specialpædagogiske kompetencer på både almen- og specialområdet

På det specialiserede socialområde stiger antallet af børn, unge og voksne, der har behov for hjælp og støtte. Samtidig bliver borgernes behov mere komplekse og sammensatte. Der er derfor et stort behov for uddannet pædagogisk personale til området, der kan tilpasse den pædagogiske indsats til den enkelte borgers behov og individuelle præferencer. Uddannet pædagogisk personale har et fælles sprog for det pædagogiske arbejde; Et sprog de kan bruge som rammen for vigtige drøftelser af, hvilke pædagogiske indsatser der skal iværksættes til fælles refleksion af, hvilke pædagogiske indsatser der virker og ikke virker for den enkelte borger. Uddannelse giver adgang til dette sprog. Der er et stort politisk fokus på at forbedre kvaliteten af indsatserne på det specialiserede socialområde bl.a. ved at indføre en specialeplan. Det arbejde skal FOA arbejde for at påvirke til gavn for FOAs medlemmer. FOA skal bl.a. arbejde for, at pædagogiske assistenter indgår som en del af gruppen uddannet personale, hvis der indføres uddannelseskraft i en kommende specialeplan.

Der er også behov for specialpædagogiske kompetencer på almenområdet. For på tværs af dagtilbud, fritidstilbud og skole er inklusion fortsat en central politisk målsætning. På skoleområdet visiteres flere og flere børn til specialundervisning uden for almenskolen. Flere og flere børn henvises til PPR og videre til udredning ved Børne- og Ungdomspsykiatrien. Der mangler specialpædagogiske kompetencer og organiseringer i almenskolen, der tager højde for, at børn med samme diagnose kan have forskellige behov for støtte. Og der mangler viden om, at 40 procent af de børn, der går gennem udredning, får mere end én diagnose. Samtidigt mangler der viden om, at flere og flere børn med sociale problemer også har én eller flere diagnoser.

Stort set alle kommuner arbejder med mellemformer i skolen, som en metode til at flere børn med støttebehov kan blive i folkeskolen i stedet for at blive visiteret til specialskoler. Og der arbejdes på mange skoler med to-voksenundervisning og co-teaching metoder, hvor en lærer og en pædagogisk medarbejder sammen forbereder, gennemfører og evaluerer undervisningen. Forskere spiller også det pædagogiske personale ind i skoler som en mulig løsning på den trivselskrise, vi ser blandt børn og unge i dag. FOA skal arbejde for, at Pædagogisk Sektors medlemmer også har de rette pædagogiske kompetencer til at få beskæftigelse på skoleområdet i disse nye mellemformer og to-voksenordninger.

Specialpædagogiske kompetencer bør styrkes i pædagogisk assistent- og pædagoguddannelsen

Evalueringen af den pædagogiske assistentuddannelse fra 2022 anbefaler, at der tilføjes kompetenceområder og -mål til det specialiserede socialområde, så de pædagogiske assistenters specialpædagogiske kompetencer styrkes. Pædagogiske assistentelever oplever, at de mangler specialpædagogiske kompetencer efter uddannelsen, samt at underviserne har god indsigt i dagtilbud og fritidstilbud, men mindre indsigt i det specialiserede socialområde. Det samme fremgår også af interviews med underviserne selv og med aftagerinstitutionerne. Evalueringen af pædagoguddannelsen i 2021 viste, at der var brug for at styrke alle tre specialeretninger – dagtilbudspædagogik, skole- og fritidspædagogik og social- og special pædagogik.

Styrk oplæringen og oplæringsvejledningen på de pædagogiske uddannelser

Uddannelsesstederne peger i evalueringen af pædagogisk assistentuddannelsen på, at der er stor forskel på oplæringsvejledernes kendskab til uddannelsen og elevernes skoleforløb. Kun 40 procent af oplæringsvejlederne er helt eller overvejende enige i, at de har god indsigt i elevernes skoleforløb. I nogle kommuner er der heller ingen specifikke retningslinjer for oplæringsvejledere, mens der i andre kommuner er krav om, at oplæringsvejlederne som minimum har et tredages kursus og er færdiguddannet pædagog eller pædagogisk assistent. I nogle kommuner foretrækker man, at oplæringsvejlederne selv er færdiguddannede pædagogiske assistenter, så man er sikker på, at de er bekendte med indholdet af uddannelsen og ved, hvordan det er at være pædagogisk assistentelev. Undervisere og studerende peger i evalueringen af pædagoguddannelse på, at der er alt for stor forskel på oplæringsstedernes kvalitet og kvaliteten af den vejledning, de får i oplæringen.

Både undervisere og oplæringsvejledere peger på den store spredning i elevernes personlige og faglige forudsætninger for at få et godt udbytte af undervisning og oplæring. Oplæringsvejlederne på pædagoguddannelsen peger desuden på manglende oplæringsforberedelse fra professionshøjskolernes side som årsag til mindre gode oplæringsforløb.

Gode oplæringsforløb er centrale for FOA. De bidrager både til, at eleverne og de studerende får en god uddannelse, at medarbejderne på oplæringsstederne ikke belastes af at være med til at uddanne fremtidens pædagogiske personale, og endeligt kan det gode oplæringsforløb bidrage til rekruttering til arbejdspladsen og området.

Fremtidens faglighed for Pædagogisk Sektor er en styrket pædagogisk faglighed og særligt en styrket pædagogisk faglighed i arbejdet med børn, unge og voksne i udsatte positioner.

Mål for handlinger:

- FOA skal arbejde for, at pædagogiske assistenter og pædagoger under uddannelsen i højere grad skal klædes på til at arbejde med børn, unge og voksne med særlige behov. Vi skal sikre, at begge uddannelser giver eleverne de specialpædagogiske kompetencer, der i fremtiden er behov for på både almen- og specialområdet. Det er centralt for FOA, at færdiguddannede pædagoger og pædagogiske assistenter skal have de relevante faglige kompetencer til at arbejde på alle aftagerområder.
- Pædagogmedhjælpere, omsorgsmedhjælpere og dagplejere uden pædagogisk assistent- eller pædagoguddannelse skal ligeledes opkvalificeres til arbejdet med børn og borgere med særlige behov.
- På det specialiserede socialområde skal FOA fortsat arbejde for, at pædagogiske assistenter også indgår i gruppen af uddannet personale på området både i tilsyn og ved en kommende specialeplan og organisering af tilbuddene på området.
- FOA skal arbejde for at styrke oplæringen og oplæringsvejledningen i både pædagogiske assistent- og pædagoguddannelsen for at sikre, at oplæringsvejledere har tilstrækkelig viden om uddannelsen og elevernes skoleforløb samt for at forbedre kvaliteten af oplæringsforløbene for at sikre ensartet

kvalitet og bedre udbytte af oplæringen for studerende. FOA skal stille spørgsmål ved, hvor egnet oplæringssteder med dårligt ry er – både for pædagogstuderende og for pædagogikassistentelever.

- Antallet af pædagogiske assistenter er stigende, og andelen af pædagoger er faldende. Det giver øget mulighed for, at pædagogikassistentelever kan få en oplæringsvejleder, der er uddannet pædagogisk assistent – FOA skal arbejde for, at det sker både ved at skabe gode rammer for den enkelte oplæringsvejledning, men også ved at skabe appetit blandt uddannede pædagogiske assistenter til at gå ind i rollen som oplæringsvejleder.

Fremtidens fællesskab

Et stærkt fællesskab i FOA er en forudsætning for at opnå indflydelse på vores medlemmers arbejdsvilkår og en forudsætning for, at medlemmerne oplever fællesskabet

FOA skal arbejde for en høj organiseringsprocent på de pædagogiske områder. Det er centralt, at vi bibeholder en høj organiseringsprocent for de faggrupper, der har det i dag, og at vi samtidig arbejder på at øge medlemsorganiseringen og TR-dækningen de pædagogiske områder, hvor den i dag er lavere, bl.a. på det specialiserede socialområde og på skole- og fritidsområdet.

Pædagogisk Sektor ønsker, at FOA i højere grad understøtter den enkelte tillidsrepræsentant, så der skabes et stærkere fællesskab om medlemmernes arbejdsmiljø og særligt om det psykiske arbejdsmiljø på sektorens område.

Arbejdsmiljøet er under pres for pædagogisk sektors medlemmer. Derfor ønsker Pædagogisk Sektor også, at FOA arbejder for at understøtte arbejdsmiljørepræsentanternes vigtige arbejde med at sikre et sundt og sikkert arbejdsmiljø. Et arbejdsmiljø, hvor de psykiske og fysiske belastninger ikke medvirker til omsorgstræthed, højt sygefravær og brancheskift. For et godt arbejdsmiljø er en af nøglerne til at fastholde nuværende medarbejdere og gøre områderne attraktive, at der kan rekrutteres nye dygtige medarbejdere til både dagtilbud, fritidstilbud, skoler og det specialiserede socialområde.

Mål for handlinger:

- Pædagogisk Sektor vil arbejde for, at FOA organiserer flere medlemmer på alle pædagogiske områder.
- Pædagogisk Sektor vil arbejde for, at FOA kan organisere flere tillidsrepræsentanter og sætte mere fokus på tillidsrepræsentanternes rolle.
- Pædagogisk Sektor vil arbejde for, at FOA kan få valgt flere arbejdsmiljørepræsentanter arbejde for, at FOA understøtter arbejdsmiljørepræsentanterne i deres vigtige arbejde med at sikre et sikkert arbejdsmiljø, hvor fysiske og psykiske belastninger nedbringes til gavn for både fastholdelse og rekruttering til alle pædagogiske områder.

NOVEMBER 2023

Målprogram

Pædagogisk Sektor 2023-2027

FOA

SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN

Stauings Plads 1-3
1790 København V

Tlf. 46 97 26 26
foa.dk

Pædagogisk Sektor

FOA er Danmarks tredjestørste fagforening. Siden 1899 har vi kæmpet for bedre løn- og arbejdsforhold til vores medlemmer. Hovedopgaven er at indgå overenskomster, som sikrer en god løn og moderne, ordnede arbejdsvilkår. Det er FOA, der aftaler din løn, dine tillæg, din arbejdstid, din pension, dine barselsregler, dine ferieregler og dine muligheder for uddannelse. Vores opgave i FOA er også at sikre et stærkt fagligt fællesskab – og at udvikle din og vores faglighed på det pædagogiske område, så velfærden og gode arbejdspladser går hånd i hånd.